

РЕЦЕНЗИЯ

Във връзка с провеждане на конкурс за заемане на академичната длъжност **ДОЦЕНТ** по ПН 3.7 Администрация и управление, сп. Икономика и управление (Бизнес етика и Психология на личността) за нуждите на Стопанския факултет на Техническия университет – София (ДВ бр. 28/01-04-2025).

Рецензент: проф. д.с.н. Цветан Първанов Давидков, СУ „Св. Климент Охридски“

Рецензията се изготвя въз основа на Заповед ОЖ-3.7-15 / 23.05.2025 на Ректора на Техническия университет и заседание на НЖ – Протокол № 1 /04-06-2025.

Кратко представяне на кандидатите. Единствен кандидат в посочения конкурс е гл. ас. д-р Билиан Николаев Маринов. Творческата му автобиография показва, че той: а) притежава солидно базово образование (магистратури по Клинична и консултативна психология и Психология на развитието, образованието и културата – 1997 – 2002 – Софийски университет „Св. Климент Охридски“; б) участва в множество форми, чрез които развива и надгражда своите компетентности (професионални и проектни дейности; консултантска практика; обучения и др.); в) е професионално и обществено активен – с множество разнообразни изяви сред професионалните общности; целевите групи за обучение; участва в научни форуми и др. Кандидатът е дългогодишен преподавател в СтФ на Техническия университет; с утвърдени позиции в преподаването и научната работа. С подходяща и достатъчна учебна натовареност. Неговият преподавателски опит е формиран не само в ТУ – той има солидна преподавателска практика и в други университети; организации от бизнеса; НПО; държавното управление. Посоченото го характеризира като подходящ кандидат за заемане на академичната длъжност **ДОЦЕНТ**.

Запознаване с изискуемите документи за участие в конкурса (виж опис на представените документи от кандидата...) дава основание да се направи изводът, че кандидатът отговаря на изискванията за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност **ДОЦЕНТ** по ПН 3.7 Администрация и

управление, сп. Икономика и управление (Бизнес етика и Психология на личността).

Описание и оценка на трудовете, представени за участие в конкурса. За участие в конкурса са представени 29 публикации. От тях: а) монография – 1 бр. – **ЕТИЧНИ АСПЕКТИ И ПСИХОЛОГИЧЕСКИ ПРОБЛЕМИ НА ДИГИТАЛНАТА КОМУНИКАЦИЯ** (2025); б) текстове, които се очаква да бъдат регистрирани в СКОПУС – 2 бр.; в) публикации в рецензирани списания и/или сборници с редакторски колектив – 26 бр. От текстовете от последната категория 5 (пет) са използвани при процедурата за придобиване на ОНС „Доктор“ – поради това ги изключваме от списъка с публикации за този конкурс.

Кандидатът е едноличен автор на монографичния труд. При останалите текстове по конкурса (23 бр.) разпределението е следното: кандидатът е самостоятелен автор на 11 от тях; 12 публикации са в съавторство. 17 от публикациите са на български; 6 – на английски език.

Общ знаменател на посочените трудове са психологически, културни и етически проблеми и аспекти на широк кръг явления. Ключове за тяхното маркиране са: човек – общности – дигиталност – изкуствен интелект; нови пътища на светоусещането и познанието; комуникацията в множествена перспектива; човекът и групата в организационно-управленски контекст и др. Публикациите дават възможност – от една страна – да се проследи приемствеността в научното развитие на колегата Б. Маринов от дисертационния труд **ОРГАНИЗАЦИОНЕН НАРЦИСИЗЪМ И ОРГАНИЗАЦИОННА КУЛТУРА: ТЕОРЕТИЧНИ И ПРИЛОЖНИ АСПЕКТИ** – през научните статии до монографичния труд. Същевременно прави впечатление, че значителна част от изследваните теми и проблеми са нови и актуални. В контекста на казаното най-значимата публикация – монографията **ЕТИЧНИ АСПЕКТИ И ПСИХОЛОГИЧЕСКИ ПРОБЛЕМИ НА ДИГИТАЛНАТА КОМУНИКАЦИЯ** оценявам като систематично, цялостно, зряло произведение, въз основа на което авторът обобщава и развива теми и проблеми, които изследва в процеса на собственото си научно развитие – такива са дигиталната комуникация в етичен контекст (с акцент върху *истината и отговорността*); психо-социалната динамика на цифровата комуникация; механизмите на идентичността (с акцент върху адаптацията – устойчивостта – дигиталната опосреденост). Текстовете на автора очертават добре оформено и логически подредено поле.

Оценка на приносите на кандидата. Приносите, групирани в рубриките *научни, научно-приложни и приложни* могат да бъдат защитени. Характерна особеност на научните и научно-приложните приноси е тяхната интердисциплинност. Това се отнася до философско-психологическия модел на дигитална идентичност и субективност; концептуализацията на дигиталния нарцисизъм и културната динамика на самопредставянето; предложената интерпретация на връзката между технологии и идентичност (pharmakon); дигиталната емпатия през призмата на етичния ѝ потенциал и др. Сред научно-приложните приноси бих отличил концептуалния анализ на познавателните и морални последици от дигиталната хиперсвързаност и разработването на темата за дигиталното подчинение. Със значителна стойност е така също развитието на изследователски инструментариум за изучаването на лидерския и организационния нарцисизъм. Приложните приноси дават доказателства за практическата стойност на теоретичните и теоретико-приложни разработки.

Проблемно-тематичното маркиране на изследванията и приносите на кандидата показват тяхната иновативна ориентация. Изкушавам се да отбележа, че влияние върху тази ориентация има съвместната работа на колегата Билиан Маринов с уважаваната колега проф. д-р Даниела Сотирова. В обобщение отбелязвам, че посочените (и непосочени) приноси са напълно достатъчни, за да защитят правото на автора да претендира за академичната длъжност ДОЦЕНТ.

За положителната оценка на научното творчество и приносите на кандидата допринася фактът, че той е разпознаваем в научната общност (в посочената справка за цитирания са посочени 11 забелязани позиции).

Въпроси – критични бележки – предложения.

- Към текстовете на кандидата нямам критични бележки по същество. Това не означава, че представените тези и аргументи не могат да бъдат обсъждани или оспорвани. Означава, че те са изградени и представени въз основа на добро познаване на изследваните области; с проследима логика и научна добросъвестност.
- В някои текстове са налице пасажки, които (за неподготвения читател) са трудни за разбиране и осмисляне. Това не може да бъде оценено непременно като проблем – видимо колегата Б. Маринов изисква от своите читатели известна минимална подготовка в сферите, които изследва.
- На изкушените в използването на българския език може да направи впечатление следното: в текстовете на колегата Билиан Маринов се

срещат немалко чуждици. За колегите в сферата на психологическите науки това не е прецедент. При все това – според мен – може да се намери по-добър баланс при употребата на чуждици (често оправдавани като термини). Пример от монографията: с какво *дигитална медиатизация* звучи по-добре от *дигитално опосредстване* (или опосредяване)?

- За оценяването на публикации, в които кандидатът е съавтор, обикновено се представят разделителни протоколи; в представените материали не открих такива. Затова приех, че в този тип публикации съавторите има равен принос.

Лични впечатления. Познавам колегата Билиан Маринов повече от 15 години – като колега преподавател; заедно сме участвали в множество научни форуми и обучения. Впечатленията ми са, че публичните му изяви са на професионално ниво. Той е добронамерен и коректен.

Заклучение. Предвид посоченото по-горе, имам основание да твърдя, че кандидатът в конкурса за академичната длъжност ДОЦЕНТ - гл. ас. д-р Билиан Н. Маринов отговаря на условията за заемане на тази академична длъжност, както следва:

- Той притежава ОНС ДОКТОР по ПН 3.7 Администрация и управление (научна специалност Икономика и управление) - изискване на чл. 24 (1), т. 1 от ЗРАСРБ;
- Повече от 2 години е главен асистент в ТУ – София - изискване на чл. 24 (1), т. 2 от ЗРАСРБ;
- Представил е публикуван монографичен труд и други публикации, които не повтарят представените за придобиване на ОНС ДОКТОР - изискване на чл. 24 (1), т. 3 от ЗРАСРБ;
- Отговаря на минималните национални изисквания - изискване на чл. 24 (1), т. 4 от ЗРАСРБ;
- Няма доказано по законоустановения ред плагиатство или недостоверност на представените научни данни в научните трудове - изискване на чл. 24 (1), т. 5 от ЗРАСРБ.

Това ми дава основание да гласувам положително и да препоръчам колегата гл. ас. д-р Билиан Н. Маринов да бъде назначен на академичната длъжност ДОЦЕНТ.

София, 17 юни 2025 г.

Рецензент:
(проф. д.с.н. Цветан П. Давидков)

REVIEW

In connection with the competition for the academic position of Associate Professor in professional field 3.7. Administration and Management, in the scientific area of Economics and Management (Business Ethics and Personality Psychology), announced for the needs of the Faculty of Management at the Technical University of Sofia (State Gazette No. 28, dated 01.04.2025).

Reviewer Prof. D.Sc. Tsvetan Parvanov Davidkov, *St. Kliment Ohridski* University of Sofia.

This review has been prepared in accordance with Order OЖ-3.7-15 / 23.05.2025 issued by the Rector of the Technical University of Sofia and the decision of the Academic Jury (Protocol No. 1 / 04.06.2025).

Brief Presentation of the Candidate. The sole candidate in the announced competition is Assistant Professor Dr. Bilian Nikolaev Marinov. His academic biography reveals that:

- a) He possesses solid foundational academic education (Master's degrees in Clinic and Consultative Psychology and in Developmental, Educational and Cultural Psychology, obtained at Sofia University "St. Kliment Ohridski", 1997–2002);
- b) He has engaged in multiple forms of continuing professional development, including project work, consulting, training, and more;
- c) He is professionally and publicly active, with a wide range of engagements among academic, professional, and target training groups, and participates in scientific forums.

Dr. Marinov has long-standing experience as a lecturer at the Faculty of Management of the Technical University of Sofia, with an established academic profile and sufficient teaching workload. His teaching activities extend beyond TU-Sofia, encompassing other universities, business organizations, NGOs, and public sector institutions. These qualifications identify him as a suitable candidate for the academic position of Associate Professor.

Review of Required Application Documents. The documentation submitted by the candidate (as per the attached list of materials) confirms that he meets the formal requirements to participate in the competition for the position of Associate

Professor in professional field 3.7. Administration and Management, within the areas of Business Ethics and Personality Psychology.

Description and Evaluation of Submitted Publications. The candidate has submitted a total of 29 publications for the competition, including:

- a) 1 monograph: *Ethical Aspects and Psychological Issues of Digital Communication* (2025);
- b) 2 manuscripts pending registration in Scopus;
- c) 26 publications in peer-reviewed journals or edited volumes.

Of the 26 peer-reviewed texts, 5 were previously used in the procedure for the award of the doctoral degree and are therefore excluded from the current evaluation.

Of the remaining 24 works:

- The candidate is sole author of the monograph;
- Among the 23 remaining publications: 11 are single-authored and 12 co-authored;
- 17 texts are in Bulgarian and 6 in English.

The common focus of these works lies in the psychological, cultural, and ethical dimensions of a wide range of phenomena. Key themes include: *human beings – communities – digitality – artificial intelligence; new paths of perception and cognition; communication in multiple perspectives; individuals and groups in organizational and managerial contexts*, among others.

The publications make it possible – on the one hand – to trace the continuity in the academic development of Dr. Marinov, from his doctoral dissertation (*Organizational Narcissism and Organizational Culture: Theoretical and Applied Aspects*), through his scientific articles, to the monograph. At the same time, it is evident that many of the topics addressed are timely and innovative.

The monograph *Ethical Aspects and Psychological Issues of Digital Communication* stands out as the candidate's most significant contribution: it is a systematic, comprehensive, and mature scholarly work through which the author synthesizes and advances problems explored throughout his research career. These include: *digital communication in an ethical context (with emphasis on truth and responsibility); psycho-social dynamics of digital communication; mechanisms of identity (highlighting adaptation, resilience, and digital mediation)*. His texts form a coherent and logically structured intellectual field.

Evaluation of the Candidate's Contributions. The candidate's contributions may be grouped into *scientific*, *scientific and applied*, and *applied* categories, and are defensible in each domain.

A defining characteristic of his scientific and scientific and applied contributions is their interdisciplinary nature. This includes:

- A philosophical-psychological model of digital identity and subjectivity;
- A conceptualization of *digital narcissism* and the cultural dynamics of self-presentation;
- An interpretation of the connection between technology and identity (*pharmakon*);
- The concept of *digital empathy* examined through its ethical potential.

Among the scientific and applied contributions, particular attention is warranted by:

- A conceptual analysis of the cognitive and moral consequences of *digital hyperconnectivity*;
- The elaboration of the concept of *digital subordination*;
- The development of research tools for studying *leadership* and *organizational narcissism*.

The applied contributions demonstrate the practical value of the theoretical and theoretical-applied research outputs.

The thematic and problem-oriented focus of the candidate's research points to a strongly innovative orientation. It is worth noting that this orientation appears to have been positively influenced by Dr. Marinov's collaboration with his esteemed colleague Prof. Dr. Daniela Sotirova.

In summary, the stated (and implicit) contributions are entirely sufficient to support the candidate's eligibility for the academic position of Associate Professor.

Further supporting this positive evaluation is the candidate's visibility in the academic community, as evidenced by 11 identifiable citations in peer-reviewed sources.

Questions – Critical Remarks – Suggestions

- I have no substantive critical remarks regarding the candidate's texts. This does not imply that the theses and arguments presented are beyond discussion or challenge, but rather that they are constructed on the basis of sound knowledge, coherent reasoning, and scholarly integrity.

- Some passages in the texts may be challenging for the non-specialist reader. This is not necessarily problematic – Dr. Marinov clearly expects a baseline familiarity with the fields under investigation.
- From a linguistic perspective, the extensive use of foreign terms may draw attention. While this is not unusual in psychological disciplines, I believe a more balanced use of Bulgarian terminology would be beneficial. For example, in the monograph, one may ask whether “*digital mediatization*” is preferable to “*digital mediation*.”
- No statements of individual authorship contributions were provided for the co-authored texts submitted. I have therefore assumed equal contribution by all listed authors.

Personal Impressions. I have known Dr. Bilian Marinov for over 15 years – as a fellow lecturer and participant in numerous academic forums and training events. I can attest that his public presentations are of a high professional standard, and he is both collegial and respectful in his conduct.

Conclusion. In light of the points discussed above, I conclude that Assistant Professor Dr. Bilian N. Marinov meets all requirements for appointment to the academic position of Associate Professor, as follows:

- Holds a PhD in professional field 3.7. Administration and Management (specialization: Economics and Management) – Article 24 (1), item 1 of LDASRB;
- Has served for more than two years as Assistant Professor at the Technical University of Sofia – Art. 24 (1), item 2;
- Has submitted a published monograph and additional publications not used in previous PhD qualification procedures – Art. 24 (1), item 3;
- Meets the minimum national requirements – Art. 24 (1), item 4;
- Has not been found guilty (under legally established procedures) of plagiarism or data fabrication – Art. 24 (1), item 5.

Based on this, I vote in favour of the appointment and recommend that Assistant Professor Dr. Bilian N. Marinov be granted the academic title of Associate Professor.

Sofia, 17 June 2025

Reviewer:

(Prof. D.Sc. Tsvetan P. Davidkov)